

લિબર્ટી પેપરસેટ

ધોરણ 10 : ગણિત (ભેઝિક)

Full Solution

સમય : 3 કલાક

અસાઈનમેન્ટ પ્રશ્નપત્ર 9

વિભાગ-A

1. (C) $x + y + 15$ 2. (D) $(-3, 2)$ 3. (A) 10 4. (B) -2 5. (B) $\sqrt{3}$ 6. (B) 23 7. 24 8. 3 9. 8 10. 60° 11. 9
12. 16 13. $\frac{3}{4}hwt$ 14. $\frac{3}{4}hwt$ 15. ખોટું 16. ખોટું 17. 45 18. 70° 19. $P(\bar{E}) = 0.27$ 20. 7 21. (c) $\pi r(l + r)$
22. (a) $3\pi r^2$ 23. (c) πr^2 24. (a) $\frac{\pi r\theta}{180}$

વિભાગ-B

25. $\therefore 4x(x + 2) = 0$

$\therefore 4x = 0$ અથવા $x + 2 = 0$

$\therefore x = 0$ અથવા $x = -2$

શૂન્યોનો સરવાળો = $0 - 2 = -2 = -\frac{2 \times 4}{4}$

$= -\frac{8}{4} = -\frac{b}{a} = -\frac{x\text{નો સહગુણક}}{x^2\text{નો સહગુણક}}$

શૂન્યોનો ગુણાકાર = $0 \times (-2) = 0 = \frac{0}{4} = \frac{c}{a} = \frac{\text{અચળ પદ}}{x^2\text{નો સહગુણક}}$

26. ઘાટો કે, માંગેલ દ્વિઘાત બહુપદીનાં શૂન્યો α અને β છે.

$\therefore \alpha + \beta = \frac{8}{5}$ અને $\alpha\beta = \frac{3}{5}$

$\therefore \frac{-b}{a} = \frac{8}{5}$ અને $\frac{c}{a} = \frac{3}{5}$

$\therefore a = 5, b = -8, c = 3$

આથી આપેલ શરતને અનુરૂપ એક દ્વિઘાત બહુપદી $5x^2 - 8x + 3$ છે. શૂન્યેતર વાસ્તવિક સંખ્યા k માટે, $k(5x^2 - 8x + 3)$ સ્વરૂપની કોઈપણ બીજી દ્વિઘાત બહુપદી પણ આપેલ શરતને અનુરૂપ લઈ શકાય.

27. $x^2 + 5x + 6 = 0$

$\therefore x^2 + 2x + 3x + 6 = 0$

$\therefore x(x + 2) + 3(x + 2) = 0$

$\therefore (x + 2)(x + 3) = 0$

$\therefore x + 2 = 0$ અથવા $x + 3 = 0$

$\therefore x = -2$ અથવા $x = -3$

\therefore સમીકરણનાં બીજાં : $-2, -3$

28. $a = 2, d = 7 - 2 = 5, n = 10, S_n = S_{10} = \underline{\hspace{2cm}}$

$S_n = \frac{n}{2} [2a + (n - 1)d]$

$\therefore S_{10} = \frac{10}{2} [2(2) + (10 - 1)5]$

$$\begin{aligned}
&= \frac{10}{2} [4 + 45] \\
&= \frac{10}{2} (49) \\
&= 245
\end{aligned}$$

29. અહીં, $a = 3$, $d = 8 - 3 = 5$, $a_n = 78$

$$a_n = a + (n - 1)d$$

$$\therefore 78 = 3 + (n - 1)5$$

$$\therefore \frac{78 - 3}{5} = n - 1$$

$$\therefore n - 1 = 15$$

$$\therefore n = 16$$

આમ, આપેલ સમાંતર શ્રેણીનું 16મું પદ 78 થાય.

30. વર્તુળનું કેન્દ્ર તેના દરેક વ્યાસનું મધ્યબિંદુ હોય.

ધારો કે, A (x, y) અને B (1, 4) ને જોડતા વ્યાસનું મધ્યબિંદુ (2, -3) છે.

$$\therefore AB \text{ ના મધ્યબિંદુના યામ } = \left(\frac{x_1 + x_2}{2}, \frac{y_1 + y_2}{2} \right)$$

$$\therefore (2, -3) = \left(\frac{x+1}{2}, \frac{y+4}{2} \right)$$

$$\therefore 2 = \frac{x+1}{2} \quad \text{અને} \quad -3 = \frac{y+4}{2}$$

$$\therefore x + 1 = 4 \quad \text{અને} \quad y + 4 = -6$$

$$\therefore x = 3 \quad \text{અને} \quad y = -10$$

આમ, A ના યામ (3, -10) થાય.

31. ધારો કે, A (2, -3) અને B (7, 9) આપેલ બિંદુઓ છે.

$$\therefore AB = \sqrt{x_1 - x_2^2 + y_1 - y_2^2}$$

$$\therefore AB = \sqrt{2 - 7^2 + -3 - 9^2}$$

$$= \sqrt{25 + 144}$$

$$= \sqrt{169}$$

$$= 13$$

આમ, આપેલ બે બિંદુઓ વચ્ચેનું અંતર 13 છે.

32. $\sin B = \frac{1}{2}$

$$\text{હવે, } \cos B = \sqrt{1 - \sin^2 B}$$

$$= \sqrt{1 - \left(\frac{1}{2}\right)^2}$$

$$= \sqrt{1 - \frac{1}{4}}$$

$$= \sqrt{\frac{3}{4}}$$

$$= \frac{\sqrt{3}}{2}$$

$$\text{SI.બા.} = 3 \cos B - 4 \cos^3 B$$

$$= 3\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right) - 4\left(\frac{\sqrt{3}}{2}\right)^3$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{3\sqrt{3}}{2} - \frac{4 \times 3\sqrt{3}}{8} \\
&= \frac{3\sqrt{3}}{2} - \frac{3\sqrt{3}}{2} \\
&= 0 \\
&= \text{જ.બા.}
\end{aligned}$$

33. $\operatorname{cosec}^2 30^\circ \cdot \sin^2 45^\circ - \sec^2 60^\circ$

$$\begin{aligned}
&= (2)^2 \cdot \left(\frac{1}{\sqrt{2}}\right)^2 - (2)^2 \\
&= 4 \times \frac{1}{2} - 4 \\
&= 2 - 4 \\
&= -2
\end{aligned}$$

34. અહીં, AB થાંભલો અને AC ઘોરડું છે.

ΔABC માં $\angle B = 90^\circ$, $AC = 20$ મી અને $\angle C = 30^\circ$ છે.

$$\begin{aligned}
\therefore \sin C &= \frac{AB}{AC} \\
\therefore \sin 30^\circ &= \frac{AB}{20} \\
\therefore \frac{1}{2} &= \frac{AB}{20} \\
\therefore AB &= 10
\end{aligned}$$

આમ, થાંભલાની ઊંચાઈ 10 મી છે.

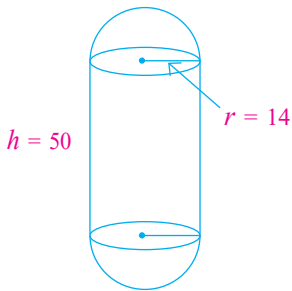
35. અહીં શંકુની ઊંચાઈ $h = 21$ સેમી

શંકુના પાયાની ત્રિજ્યા $r = 6$ સેમી

$$\begin{aligned}
\text{શંકુનું ઘનફળ} &= \frac{1}{3} \pi r^2 h \\
&= \frac{1}{3} \times \frac{22}{7} \times 6 \times 6 \times 21 \\
&= \frac{22 \times 6 \times 6 \times 3 \times 7}{3 \times 7} \\
&= 22 \times 36 \\
&= 792 \text{ સેમી}^3
\end{aligned}$$

\therefore શંકુનું ઘનફળ 792 સેમી³ છે.

36.

અહીં નળાકારની ત્રિજ્યા = અર્ધગોલકની ત્રિજ્યા = $r = 14$ સેમી

નળાકારની ઊંચાઈ $h = 50$ સેમી

$$\begin{aligned}
\text{આપેલ પાત્રનું કુલ પૃષ્ઠફળ} &= \text{નળાકારની વક્રસપાટીનું ક્ષેત્રફળ} + 2 \times \text{અર્ધગોલકની વક્રસપાટીનું ક્ષેત્રફળ} \\
&= 2\pi r h + 2 \times (2\pi r^2) \\
&= 2\pi r h + 4\pi r^2 \\
&= 2\pi r(h + 2r)
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= 2 \times \frac{22}{7} \times 14 \times [50 + 2(14)] \\
&= 2 \times \frac{22}{7} \times 2 \times 7 \times (50 + 28) \\
&= 88 \times 78 \\
&= 6864 \text{ સેમી}^2
\end{aligned}$$

37. $\sum f_i u_i = -50$, $\sum f_i = 100$, $h = 10$ અને $\bar{x} = 25$

$$\begin{aligned}
\bar{x} &= a + \frac{\sum f_i u_i}{\sum f_i} \times h \\
\therefore 25 &= a + \frac{-50}{100} \times 10 \\
\therefore 25 &= a - 5 \\
\therefore a - 5 &= 25 \\
\therefore a &= 25 + 5 \\
\therefore a &= 30
\end{aligned}$$

વિભાગ-C

38. $\frac{x}{2} + \frac{2y}{3} = -1$

$$\therefore 3x + 4y = -6 \quad \dots(1)$$

$$x - \frac{y}{3} = 3$$

$$\therefore 3x - y = 9 \quad \dots(2)$$

સમીકરણ (1) અને સમીકરણ (2) ની બાદબાકી કરતાં,

$$3x + 4y = -6$$

$$3x - y = 9$$

$$\underline{- \quad + \quad \quad -}$$

$$\therefore 5y = -15$$

$$\therefore y = -3$$

સમીકરણ (2) માં $y = -3$ મૂકતાં,

$$3x - y = 9$$

$$\therefore 3x + 3 = 9$$

$$\therefore 3x = 9 - 3$$

$$\therefore 3x = 6$$

$$\therefore x = 2$$

$$\therefore \text{સમીકરણયુગ્મનો ઉકેલ : } x = 2, y = -3$$

39. ઘાટો કે, બે અંકોની સંખ્યાના દશકનો અંક x અને એકમનો અંક y છે.

$$\therefore \text{મૂળ સંખ્યા} = 10x + y$$

હવે, અંકોની અદલાબદલી કરતાં દશકનો અંક y અને એકમનો અંક x થાય.

$$\therefore \text{નવી સંખ્યા} = 10y + x$$

પહેલી શરત મુજબ, $x + y = 9$

...(1)

બીજી શરત મુજબ, $9(10x + y) = 2(10y + x)$

$$\therefore 90x + 9y = 20y + 2x$$

$$\therefore 88x - 11y = 0$$

$$\therefore 8x - y = 0 \quad \dots(2)$$

સમીકરણ (1) અને સમીકરણ (2) નો સરવાળો કરતાં,

$$x + y = 9$$

$$8x - y = 0$$

$$\therefore 9x = 9$$

$$\therefore x = 1$$

સમીકરણ (1) માં $x = 1$ મૂકતાં,

$$x + y = 9$$

$$\therefore 1 + y = 9$$

$$\therefore y = 8$$

આમ, માંગેલ સંખ્યા 18 છે.

40. 5 થી 205 સુધીની તમામ અચુગ્મ સંખ્યાઓથી સમાંતર શ્રેણી 5, 7, 9,....., 205 બને.

$$a = 5, d = 7 - 5 = 2, a_n = 205$$

$$a_n = a + (n - 1)d$$

$$\therefore 205 = 5 + (n - 1)2$$

$$\therefore \frac{205 - 5}{2} = n - 1$$

$$\therefore n = 101$$

$$\text{હવે, } s_n = \frac{n}{2}(a + a_n)$$

$$\therefore s_{101} = \frac{101}{2}(5 + 205)$$

$$= \frac{101}{2} \times 210$$

$$= 101 \times 105$$

$$= 10605$$

41. $AB = \sqrt{(1 - 4)^2 + (7 - 2)^2} = \sqrt{9 + 25} = \sqrt{34}$

$$BC = \sqrt{(4 + 1)^2 + (2 + 1)^2} = \sqrt{25 + 9} = \sqrt{34}$$

$$CD = \sqrt{(-1 + 4)^2 + (-1 - 4)^2} = \sqrt{9 + 25} = \sqrt{34}$$

$$DA = \sqrt{(-4 - 1)^2 + (4 - 7)^2} = \sqrt{25 + 9} = \sqrt{34}$$

$$AC = \sqrt{(1 + 1)^2 + (7 + 1)^2} = \sqrt{4 + 64} = \sqrt{68}$$

$$BD = \sqrt{(4 + 4)^2 + (2 - 4)^2} = \sqrt{64 + 4} = \sqrt{68}$$

અહીં, બાજુઓનાં માપ $AB = BC = CD = DA = \sqrt{34}$ અને વિકર્ણોનાં માપ $AC = BD = \sqrt{68}$ છે.

તેથી A (1, 7), B (4, 2), C (-1, -1) અને D (-4, 4) એ એક ચોરસનાં શિરોબિંદુઓ છે.

42. ધારો કે X-અક્ષ પરનું બિંદુ M(x, 0) છે.

$$\therefore MA = MB$$

$$\therefore MA^2 = MB^2$$

$$\therefore (x + 1)^2 + (0 - 2)^2 = (x - 5)^2 + (0 - 4)^2$$

$$\therefore x^2 + 2x + 1 + 4 = x^2 - 10x + 25 + 16$$

$$\therefore 2x + 5 = -10x + 41$$

$$\therefore 2x + 10x = 41 - 5$$

$$\therefore 12x = 36$$

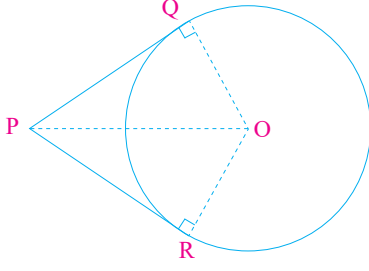
$$\therefore x = 3$$

આમ, માંગેલ બિંદુ (3, 0) હોય.

43. **પક્ષ :** O કેન્દ્રવાળા વર્તુળની બહારના ભાગમાં આવેલાં બિંદુ P માંથી વર્તુળને ઘેરેલા સ્પર્શકો PQ અને PR છે.

સાધ્ય : PQ = PR

આકૃતિ :

સાબિતી : OP, OQ અને OR જોડો. $\angle OQP$ અને $\angle ORP$ કાટખૂણા છે, કારણ કે, તે સ્પર્શકો અને સંગત ત્રિજ્યા વચ્ચેના ખૂણા છે, અને પ્રમેય 10.1 ના આધારે તેઓ કાટખૂણા છે.

હવે કાટકોણ ત્રિકોણો OQP અને ORP માં,

OQ = OR (એક વર્તુળની ત્રિજ્યાઓ)

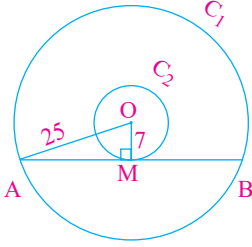
OP = OP (સામાન્ય બાજુ)

$\angle OQP = \angle ORP$ (કાટખૂણા)

તેથી, $\Delta OQP \cong \Delta ORP$ (કાકળા)

આથી, PQ = PR (એકરૂપ ત્રિકોણોની અનુરૂપ બાજુઓ)

44.

O કેન્દ્રવાળાં બે સમકેન્દ્રીય વર્તુળો C_1 અને C_2 છે.

C_1 ની ત્રિજ્યા $r_1 = OA = 25$ સેમી. અને

C_2 ની ત્રિજ્યા $r_2 = OM = 7$ સેમી. છે.

C_1 ની જીવા AB એ C_2 ને M બિંદુમાં સ્પર્શે છે.

ΔOMA માં, $\angle M = 90^\circ$ છે.

$$\begin{aligned} \therefore AM &= \sqrt{OA^2 - OM^2} \\ &= \sqrt{r_1^2 - r_2^2} = \sqrt{(25)^2 - (7)^2} \\ &= \sqrt{625 - 49} = \sqrt{576} \end{aligned}$$

$$\therefore AM = 24$$

પરંતુ, AB = 2 AM

$$\therefore AB = 2 \times 24$$

$$\therefore AB = 48$$

આમ, જીવાની લંબાઈ 48 સેમી. છે.

ટૂંકી રીત :

મોટા વર્તુળની ત્રિજ્યા $r_1 = 25$ સેમી

નાના વર્તુળની ત્રિજ્યા $r_2 = 7$ સેમી

અહીં મોટા વર્તુળની જીવા નાના વર્તુળને સ્પર્શે છે.

$$\begin{aligned}
\therefore \text{જીવાની લંબાઈ} &= 2\sqrt{r_1^2 - r_2^2} \\
&= 2\sqrt{(25)^2 - (7)^2} \\
&= 2\sqrt{625 - 49} \\
&= 2\sqrt{576} \\
&= 2 \times 24 \\
&= 48 \text{ સેમી}
\end{aligned}$$

45.

સાક્ષરતા દર (વર્ગ)	શહેરોની સંખ્યા (f_i)	x_i	u_i	$f_i u_i$
45 - 55	3	50	-2	-6
55 - 65	10	60	-1	-10
65 - 75	11	70 = a	0	0
75 - 85	8	80	1	8
85 - 95	3	90	2	6
કુલ	$\Sigma f_i = 35$	-	-	$-2 = \Sigma f_i u_i$

$$\text{મધ્યક } \bar{x} = a + \frac{\Sigma f_i u_i}{\Sigma f_i} \times h$$

$$\therefore \bar{x} = 70 + \frac{-2}{35} \times 10$$

$$\therefore \bar{x} = 70 - \frac{4}{7}$$

$$\therefore \bar{x} = 70 - 0.57$$

$$\therefore \bar{x} = 69.43$$

આમ, આપેલ માહિતીનો સાક્ષરતાદર 69.43 % છે.

46. એક થેલીમાં 10 લાલ, 5 ભૂરા અને 7 લીલા દડા છે.

$$\therefore \text{દડાની કુલ સંખ્યા} = 10 + 5 + 7 = 22$$

$$\therefore \text{પરિણામોની કુલ સંખ્યા} = 22$$

(i) ધારો કે, ઘટના A : પસંદ કરેલ દડો લાલ હોય તે.

અહીં, લાલ દડાની સંખ્યા 10 છે.

$$\therefore \text{ઘટના A માટે સાનુકૂળ પરિણામોની સંખ્યા} = 10$$

$$\therefore P(A) = \frac{\text{ઘટના A માટે સાનુકૂળ પરિણામોની સંખ્યા}}{\text{પરિણામોની કુલ સંખ્યા}}$$

$$\therefore P(A) = \frac{10}{22}$$

$$\therefore P(A) = \frac{5}{11}$$

(ii) ધારો કે, ઘટના B : પસંદ કરેલ દડો લીલો હોય તે.

અહીં, લીલા દડાની સંખ્યા 7 છે.

$$\therefore \text{ઘટના B માટે સાનુકૂળ પરિણામોની સંખ્યા} = 7$$

$$\therefore P(B) = \frac{7}{22}$$

(iii) ધારો કે, ઘટના C : પસંદ કરેલ દડો ભૂરો ન હોય તે.

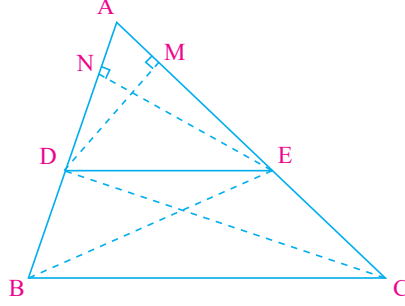
અહીં, ભૂરો ન હોય તે દડાની સંખ્યા 10 + 7 = 17 છે.

∴ ઘટના C માટે સાનુકૂળ પરિણામોની સંખ્યા = 17

$$\therefore P(C) = \frac{17}{22}$$

47. **પ્રશ્ન :** ΔABC ની બાજુ BCને સમાંતર રેખા બાકીની બે બાજુઓ AB અને ACને અનુક્રમે D અને Eમાં છેદે છે.

સાધ્ય : $\frac{AD}{DB} = \frac{AE}{EC}$

સાબિતી : BE અને CD જોડો અને $DM \perp AC$ અને $EN \perp AB$ દોરો.

$$\text{ત્રિકોણનું ક્ષેત્રફળ} = \frac{1}{2} \times \text{પાયો} \times \text{પાયા પરનો વેધ}$$

$$\therefore \text{ar}(\text{ADE}) = \frac{1}{2} AD \times EN$$

$$\text{તથા } \text{ar}(\text{BDE}) = \frac{1}{2} DB \times EN$$

$$\therefore \frac{\text{ar}(\text{ADE})}{\text{ar}(\text{BDE})} = \frac{\frac{1}{2} \times AD \times EN}{\frac{1}{2} \times DB \times EN} = \frac{AD}{DB} \quad \dots(1)$$

$$\text{ઉપરાંત } \text{ar}(\text{ADE}) = \frac{1}{2} AE \times DM$$

$$\text{તથા } \text{ar}(\text{DEC}) = \frac{1}{2} EC \times DM$$

$$\therefore \frac{\text{ar}(\text{ADE})}{\text{ar}(\text{DEC})} = \frac{\frac{1}{2} \times AE \times DM}{\frac{1}{2} \times EC \times DM} = \frac{AE}{EC} \quad \dots(2)$$

હવે, ΔBDE અને ΔDEC એક જ પાયા DE પર અને સમાંતર રેખાઓની જોડ BC અને DE વચ્ચે આવેલા છે.

$$\therefore \text{ar}(\text{BDE}) = \text{ar}(\text{DEC}) \quad \dots(3)$$

પરિણામ (1), (2) અને (3) પરથી $\frac{AD}{DB} = \frac{AE}{EC}$

48. (i) $\frac{AP}{PB} = \frac{AQ}{QC}$

$$\therefore \frac{3}{6} = \frac{7}{QC}$$

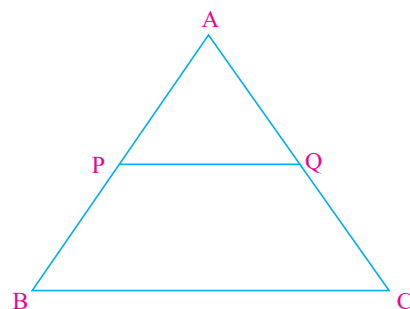
$$\therefore QC = \frac{6 \times 7}{3}$$

$$\therefore QC = 14$$

$$\therefore AC = AQ + QC$$

$$\therefore AC = 7 + 14$$

$$\therefore AC = 21 \text{ સેમી.}$$

$$(ii) AP = AB - PB$$

$$\therefore AP = 8 - 3$$

$$\therefore AP = 5$$

$$\therefore \frac{AP}{PB} = \frac{AQ}{QC}$$

$$\therefore \frac{5}{3} = \frac{15}{QC}$$

$$\therefore QC = \frac{3 \times 15}{5}$$

$$\therefore QC = 9 \text{ સેમી.}$$

$$49. a = \sqrt{3}, b = 2, c = -\sqrt{3}$$

$$\therefore b^2 - 4ac = (2)^2 - 4(\sqrt{3})(-\sqrt{3}) = 4 + 12 = 16$$

અહીં, $b^2 - 4ac > 0$ હોવાથી આપેલ સમીકરણનાં બે બીજા ભિન્ન અને વાસ્તવિક છે.

$$\text{હવે, } x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = \frac{-2 \pm \sqrt{16}}{2\sqrt{3}} = \frac{-2 \pm 4}{2\sqrt{3}}$$

$$\therefore x = \frac{-2+4}{2\sqrt{3}} \quad \text{અને} \quad x = \frac{-2-4}{2\sqrt{3}}$$

$$\therefore x = \frac{2}{2\sqrt{3}} \quad \text{અને} \quad x = \frac{-6}{2\sqrt{3}}$$

$$\therefore x = \frac{1}{\sqrt{3}} \quad \text{અને} \quad x = -\sqrt{3}$$

આમ, સમીકરણનાં ઉકેલ $\frac{1}{\sqrt{3}}$ અને $-\sqrt{3}$ છે.

$$50. \text{ અહીં, સમાંતર શ્રેણીનું ત્રીજું પદ } a_3 = 4 \text{ અને નવમું પદ } a_9 = -8 \text{ છે.}$$

$$\therefore a_3 = a + 2d = 4$$

$$a_9 = a + 8d = -8$$

$$\begin{array}{r} - \quad - \quad + \\ \hline \end{array}$$

$$\therefore -6d = 12$$

$$\therefore d = -2$$

$a + 2d = 4$ માં $d = -2$ મૂકતાં,

$$a + 2d = 4$$

$$\therefore a + 2(-2) = 4$$

$$\therefore a - 4 = 4$$

$$\therefore a = 4 + 4$$

$$\therefore a = 8$$

ધારો કે, આપેલ શ્રેણીનું n મું પદ $a_n = 0$ થાય છે.

$$\therefore a_n = 0$$

$$\therefore a + (n-1)d = 0$$

$$\therefore 8 + (n-1)(-2) = 0$$

$$\therefore (n-1)(-2) = -8$$

$$\therefore n-1 = \frac{-8}{-2} = 4$$

$$\therefore n = 4 + 1$$

$$\therefore n = 5$$

આમ, આપેલ સમાંતર શ્રેણીનું 5મું પદ 0 થાય છે.

51. અહીં, મહત્તમ આવૃત્તિ 27 એ 200 – 300 વર્ગની આવૃત્તિ હોવાથી બહુલક વર્ગ 200 – 300 છે.

$$\therefore l = \text{બહુલક વર્ગની અધઃસીમા} = 200$$

$$h = \text{વર્ગની વર્ગલંબાઈ} = 100$$

$$f_1 = \text{બહુલક વર્ગની આવૃત્તિ} = 27$$

$$f_0 = \text{બહુલક વર્ગના આગળના વર્ગની આવૃત્તિ} = 18$$

$$f_2 = \text{બહુલક વર્ગના પાછળના વર્ગની આવૃત્તિ} = 20$$

$$\text{બહુલક } Z = l + \left(\frac{f_1 - f_0}{2f_1 - f_0 - f_2} \right) \times h$$

$$\therefore Z = 200 + \left(\frac{27 - 18}{2(27) - 18 - 20} \right) \times 100$$

$$\therefore Z = 200 + \frac{9 \times 100}{16}$$

$$\therefore Z = 200 + 56.25$$

$$\therefore Z = 256.25$$

આમ, દરરોજનો નફો ₹ 256.25 છે.

52.

(વર્ગ)	આવૃત્તિ (f_i)	સંચયી આવૃત્તિ (cf)
10 – 20	42	42
20 – 30	38	80
30 – 40	a	$80 + a$
40 – 50	54	$134 + a$
50 – 60	b	$134 + a + b$
60 – 70	36	$170 + a + b$
70 – 80	32	$202 + a + b$

અહીં, મધ્યસ્થ $M = 38$ અને કુલ આવૃત્તિ $n = 400$ છે.

$$\therefore \text{મધ્યસ્થ વર્ગ} = 30 - 40$$

$$l = 30, cf = 80, f = a, h = 10$$

$$M = l + \left(\frac{\frac{n}{2} - cf}{f} \right) \times h$$

$$\therefore 38 = 30 + \left(\frac{\frac{400}{2} - 80}{a} \right) \times 10$$

$$\therefore 38 - 30 = \frac{120 \times 10}{a}$$

$$\therefore 8 = \frac{1200}{a}$$

$$\therefore a = \frac{1200}{8}$$

$$\therefore a = 150$$

હવે, $n = 400$

$$\therefore 202 + a + b = 400$$

$$\therefore 202 + 150 + b = 400$$

$$\therefore 352 + b = 400$$

$$\therefore b = 400 - 352$$

$$\boxed{\therefore b = 48}$$

આમ, $a = 150$ અને $b = 48$ છે.

53. (i) ધારો કે, ઘટના A : સાનિયા મેચ જીતે તે
અહીં, સાનિયા મેચ જીતે તેની સંભાવના 0.62 છે.

$$\therefore P(A) = 0.62$$

ધારો કે, ઘટના B : સંગીતા મેચ જીતે તે
અહીં, ઘટના B એ ઘટના Aની પૂરક ઘટના છે.

$$\begin{aligned}\therefore P(B) &= 1 - P(A) \\ &= 1 - 0.62 \\ &= 0.38\end{aligned}$$

- (ii) ટાંકીમાં 5 નર માછલી અને 8 માદા માછલી છે.

$$\therefore \text{માછલીઓની કુલ સંખ્યા} = 5 + 8 = 13$$

$$\therefore \text{પરિણામોની કુલ સંખ્યા} = 13$$

ધારો કે, ઘટના A : બહાર કાઢેલ માછલી નર હોય તે
અહીં, નર માછલીઓની સંખ્યા 5 છે.

$$\therefore \text{ઘટના A માટે સાનુકૂળ પરિણામોની સંખ્યા} = 5$$

$$P(A) = \frac{\text{ઘટના A માટે સાનુકૂળ પરિણામોની સંખ્યા}}{\text{પરિણામોની કુલ સંખ્યા}}$$

$$\therefore \boxed{P(A) = \frac{5}{13}}$$

54. એક પેટીમાં 10 લાલ, 20 સફેદ, 30 લીલી અને 40 ભૂરા રંગની લખોટીઓ છે.

$$\therefore \text{લખોટીની કુલ સંખ્યા} = 10 + 20 + 30 + 40 = 100$$

$$\therefore \text{પરિણામોની કુલ સંખ્યા} = 100$$

- (i) ધારો કે, ઘટના A : બહાર કાઢેલ લખોટી લાલ હોય તે.
અહીં, લાલ લખોટીની સંખ્યા 10 છે.

$$\therefore \text{ઘટના A માટે સાનુકૂળ પરિણામોની સંખ્યા} = 10$$

$$\therefore P(A) = \frac{\text{ઘટના A માટે સાનુકૂળ પરિણામોની સંખ્યા}}{\text{પરિણામોની કુલ સંખ્યા}}$$

$$\therefore P(A) = \frac{10}{100}$$

$$\boxed{\therefore P(A) = 0.1}$$

- (ii) ધારો કે, ઘટના B : બહાર કાઢેલ લખોટી સફેદ હોય તે.
અહીં, સફેદ લખોટીની સંખ્યા 20 છે.

$$\therefore \text{ઘટના B માટે સાનુકૂળ પરિણામોની સંખ્યા} = 20$$

$$\therefore P(B) = \frac{20}{100}$$

$$\boxed{\therefore P(B) = 0.2}$$

- (iii) ધારો કે, ઘટના C : બહાર કાઢેલ લખોટી લીલી ન હોય તે.

અહીં, લીલી ન હોય તેવી લખોટીની સંખ્યા 70 (10 લાલ, 20 સફેદ, 40 ભૂરા) છે.

∴ ઘટના C માટે સાનુકૂળ પરિણામોની સંખ્યા = 70

$$\therefore P(C) = \frac{70}{100}$$

$$\therefore P(C) = 0.7$$

(iv) ઘાતો કે, ઘટના D : બહાર કાઢેલ લખોટી લાલ અને ભૂરા રંગની ન હોય તે.

અહીં, લાલ અને ભૂરા રંગની ન હોય તેવી લખોટીની સંખ્યા 50 (20 સફેદ, 30 લીલી) છે.

∴ ઘટના D માટે સાનુકૂળ પરિણામોની સંખ્યા = 50

$$\therefore P(D) = \frac{50}{100}$$

$$\therefore P(D) = 0.5$$

